

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Цвета Йорданова Зафирова;

ВУ: ИУ-Варна;

Научна специалност „Социално управление“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №338/12.02.2020 г. на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Димчо Любомиров Младенов*

Тема на дисертационния труд: ***„Модел за управление на промените в големи организации в областта на информационните технологии“***

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра „Управление“/факултет „Управление и администрация“* на УНСС по *научна специалност „Социално управление (управление на промените)* съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №836/3.04.2015 г. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 16.03.2015-16.03.2019 г.

Докторант Димчо Младенов е роден през 1982 г. Завършил е бакалавърска степен в ТУ-София специалност „Компютърни системи и технологии“, а магистърска степен по „Бизнес администрация“ е получил в УНСС.

От февруари 2007 г. до момента работи на различни длъжности в ИТ сектора: администратор на големи масиви от данни и системен архитект в Хюлет-Пакард България, консултант продажби на облачни решения в Майкрософт България, бизнес анализатор в КПМГ ИТ Сървисис ООД и мениджър дигитални продукти в РЕВЕ Дигитал.

Индивидуалният план на докторанта е изпълнен в срок. Взети са всички необходими изпити и са получени съответните кредити за отчисляването му с право на защита.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 225 страници (без приложенията) и е структуриран в увод, три глави и заключение, използвана литература (152 броя, от които 25 на кирилица, 53 на латиница и 15 интернет източника), 15 таблици, 72 фигури и 4 приложения. Като се има предвид общото представяне на обема и структурата на дисертационния труд, същият напълно отговаря и съответства на изискванията на чл. 27, ал. 2 от ППЗРАСРБ.

Изложението е структурирано правилно и се отличава с логическа последователност. Техническото оформление е на много добро ниво и според приетите стандарти за дисертация. Стилът е научен, библиографията е съставена коректно, цитирането е според БДС.

Предизвикателствата и тенденциите в съвременното управление при организационна трансформация, породена от IV-та индустриална революция, изисква успешни управленски решения. Дигиталната трансформация става един от най-важните подходи за постигане на успех. Тя произтича от необходимостта всяка организация да модернизира всички дейности, продукти и услуги, за да запази конкурентоспособността си. От особено значение в тези процеси е оптимизацията на вътрешноорганизационните процеси чрез използване на електронни услуги. Организациите от ИТ индустрията предлагат все повече методи и модели за автоматизация. Независимо от индустрията в която работи, няма голяма организация, която да не притежава ИТ отдели, които имат за цел да дигитализират услугите, които предоставят. Това е провокирало научния и приложен интерес на Димчо Младенов и е предизвикателство за изследователските му способности.

В дисертационния труд убедително е доказана актуалността на разработвания изследователски проблем в научно-приложно отношение. Тя е аргументирана с наличието на сравнително малко проучвания и научни публикации в българската икономическа наука и практика, съдържащи модел за вземане на обосновани управленски решения за управление на промените в големи организации в областта на ИТ технологиите.

Решаването на поставените задачи на изследването е с насоченост към постигане на целта на дисертационния труд, а именно „да се разработи модел за управление на промените в големи ИТ организации, в

който да се постигне координация между целесъобразността, скоростта и качеството като резултат от осъществяване на развойна дейност“.

Доказани са актуалността и значимостта на изследваната тематика. Предметът, обектът и задачите на изследването са логично обвързани с поставената цел и Димчо Младенов се придържа към тях в разработения дисертационен труд.

Оценявам като удачен избора на инструментариум за постигане на целта и изпълнението на поставените задачи.

Докторантът показва задълбочени знания за специфичните особености, състоянието, проблемите и тенденциите в развитието на най-големите организации в областта на информационните технологии. В дисертационния труд се наблюдава задълбочен анализ и оценка на процесите, свързани с тях. В този аспект, много ясно са формулирани въпросите в анкетата за емпиричното изследване, показващи солидни знания в областта в резултат на проучени голям брой литературни и интернет източници, както и на проучени добри практики в областта.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Основните научни и научно-приложни резултати са свързани с изследователската цел на дисертационния труд.

В първа глава на основата на задълбочен анализ на литературните източници е проследена еволюцията в развитието на обекта на дисертацията – 5те най-големи организации в областта на информационните технологии: Епъл, Алфабет (Гугъл), Майкрософт, Амазон и Фейсбук. Изведени са особеностите на ИТ организациите. Анализирани са съществуващите модели, ограниченията им и методологии, които се прилагат от ИТ организациите в управлението на промените. Дефинирани са понятията „управление на промените“ и „дигитална трансформация“, като са изведени съществените разлики в тях. Изследвани са процесите на управление на промените и антикризисното управление и е направен сравнителен анализ между 5те големи организации в ИТ технологиите по отношение на тяхната реакция в кризисни ситуации и извършените промени за справяне с тях (Табл.1.1). Изведена е необходимостта от дигитална трансформация във всяка организация с цел модернизирание на всички дейности, продукти и услуги. Посочени са проявените слабости, породени от дигиталната трансформация, в управлението на промените в тези организации.

Във втора глава е направен сравнителен анализ между различните теоретични концепции и модели за управление на промените, като са изведени предимствата и недостатъците им. Проследена е еволюцията и

съвременното приложение на различните методологии в областта. Докторантът показва задълбочени познания и възможности за анализ и синтез на резултатите от проучванията си. На тази база е изградил собствен модел за управление на промените, съчетаващ най-добрите предимства на методологиите Тогаф, Айтил и Аджайл, който покрива големи граници, но е по-опростен от тях. Предложеният модел е комбинация от трите методологии за постигане на координация от процесите на управление на промените, които покриват цялостния жизнен цикъл на виртуалните продукти и услуги. По този начин се постига проактивен подход в този процес чрез непрекъснат анализ на бъдещето на организацията в стратегически и оперативен аспект.

За постигане на по-голяма гъвкавост в приложението на предложения модел за управление на промените се препоръчва използването на матрична организационна структура с цел намаляване на йерархичните нива на управление. Направени са и предложения за управленските роли на персонала, за да се постигне по-голяма ефективност на процеса по управление на промените.

Резултатите от изследването на предложеният в дисертацията модел за управление на промените, който е частично апробиран в РЕВЕ Дигитал (REWE Digital), са посочени в трета глава. Анкетираните са целенасочено избрани да притежават нужната експертиза и познания по темата. За постигане на обективност на резултатите от анкетата тя е проведена и в други ИТ организации чрез използването на социалните платформи Фейсбук и Линкъдин. Анкетирани са основно ИТ мениджъри, архитекти и други мениджъри, тоест експерти в ИТ технологиите. Резултатите от проучването показват, че е нужна формализация на процеса по управление на промените в ИТ организациите, за да има ясен фокус как жизненият цикъл на софтуерните продукти и услуги влияе върху ефективността на процеса на управление на промените. Тъй като дигиталната трансформация предизвиква рязък скок, много организации не са готови за него. Поради тази причина предложеният модел за управление на промените е насочен предимно към ИТ отделите като основен двигател за постигане на конкурентоспособността.

Избраният подход и методология на изследването позволяват постигането на изследователската цел и решаването на поставените в дисертационния труд задачи. Като се има предвид структурата на изложението, те са подходящо подбрани и използвани в него. Освен това, при доказването на основната теза на дисертацията е приложен и комплексен подход в зависимост от конкретните задачи.

Проучени са въпроси от теоретичен и методологичен характер. Авторът на дисертационния труд показва отлични умения да изразява собствено мнение при формулиране на понятия, да систематизира, анализира и оценява без излишно тълкуване на познати постановки от специализирана литература.

Цялостното съдържание на дисертационния труд е подчинено на изследователската теза, която е успешно защитена. Постигнатите резултати са достатъчни за изпълнението на целта и поставените задачи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам всички посочени от докторанта научни и научно-приложни приноси като значими и реални, като някои от тях биха могли да се обобщят и преформулират. Сред най-важните от приносите му за науката и практиката биха могли да се открият следните:

А. Научни приноси

- Дообогатена е теорията за управление на промените, свързана с повишаването на кризисната устойчивост на големите ИТ организации чрез усъвършенстване на процеса на вземане на управленски решения;

- На основата на сравнителен анализ на съществуващите методологии за оценка и избор на подходящо решение при управление на промените е предложен концептуален модел за постигане на координация между скоростта, качеството и целесъобразността при извършване на промени с цел по-доброто им управление.

Б. Научно-приложни приноси

- Осъществено е самостоятелно емпирично проучване за апробация и аргументиране на предложения концептуален модел в REWE Digital.

- Предложени са нови оптимизирани роли в големите ИТ организации, свързани с управление на промените, въз основа на съществуващите организационни структури и роли.

- Формулирани са препоръки към ръководствата на големите ИТ организации относно подобряването на дейността им за повишаване на устойчивостта им спрямо възникналите организационни кризи.

В цялост научните приноси на докторанта могат да бъдат отнесени към групите – обогатяване и доразвиване на съществуващите знания в областта на управление на промените и приложение на научните постижения в практиката при вземане на управленски решения.

Посочените приноси отразяват реално основните постижения и резултати в дисертационния труд на Димчо Младенов.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил общо 4 публикации по дисертационния труд – 3 статии и 1 доклад. Всички са в известни български научни издания, рецензирани и редактирани, достатъчно известни, за да получат необходимата популярност сред академичната общност. Приложените публикации отразяват резултатите, постигнати в изследванията и са по проблемите, свързани с дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем 48 стр. и съответства на съдържанието на дисертационния труд. Той представя в синтезиран вид изпълненото от докторанта научно изследване, постигнатите резултати и отговаря напълно на изискванията, като е съобразен с правилата за структурата и съдържанието му.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към автора на дисертационния труд имам някои бележки и препоръки, които не омаловажават постигнатите от него резултати. Те биха били полезни за неговите бъдещи изследвания.

- Заглавието на раздел 2.1 „...отделите по ИТ в големите организации“ не е съобразено и противоречи на заглавието на втора глава „...организациите в областта на информационните технологии“ и на съдържанието на раздела.

- На стр.135 е посочена цел на емпиричното проучване идентична с целта на дисертационния труд – необходимо е да бъде прецизирана.

- Липсват източниците на таблиците и фигурите в дисертацията.

Към докторанта имам следните **въпроси**:

- Резултатите от изследванията и препоръките към мениджмънта на големите организации в областта на ИТ технологиите валидни ли са за ИТ отделите (секторите) в другите големи организации?
- Коя от изследваните от вас 5 най-големи организации в ИТ индустрията считате, че е приложила най-добрият подход за справяне с кризисната им ситуация и бихте я посочили като пример за добра практика в тази област?

8. Заключение

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на УНСС.

Дисертационният труд показва, че докторантът Димчо Младенов **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност *Социално управление (управление на промените)* като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Димчо Любомиров Младенов в област на висше образование: *3. Социални, стопански и правни науки*, професионално направление *3.7 Администрация и управление* докторска програма *Социално управление (управление на промените)*.

Дата / място
20 март 2020/гр. Варна

Подпис:

(проф. д-р Цвета Зафирова)